

A man in a green t-shirt and black shorts is drinking from a red water bottle against a concrete wall. The image is dark and serves as a background for the text.

Friskvård Årsrapport 2015/2016

Friskvårdsföretagen
● almega

Friskvårdsföretagen är en bransch inom tjänstesektorns bransch- och arbetsgivarorganisation Almega. Totalt företräder Almega ett sextiotal branscher med 11 000 medlemsföretag som har 600 000 medarbetare. Almega är den största förbundsgruppen inom Svenskt Näringsliv.

För ett friskare Sverige

Friskvårdsbranschen har ett speciellt utgångsläge. För ju fler som besöker träningsanläggningar, desto bättre mår svenskarna, desto lägre blir sjukskrivningstalen och desto mindre blir kostnaderna för sjukvården. Det är inte många branscher som kan skryta med det. Men förutom att det gör friskvårdsbranschen unik så innebär det även att friskvårdsbranschen är en attraktiv samarbetspartner för offentlig sektor. Det gäller lokalt där friskvårdsföretag ofta samarbetar med vårdcentraler och kommuner, men även på riksnivå, där en enad friskvårdsbransch kan erbjuda folkhälsopolitiska lösningar för hela Sverige.

Under 2016 har vi därför flyttat fram våra positioner på flera områden. Friskvårdsföretagen har arrangerat och deltagit i seminarier, uppvaktat politiker, talat med kommissioner, fört dialog med forskare och skrivit debattartiklar. Allt för att visa hur vi kan vara en god kraft för en bättre svensk folkhälsa.

Även om 2016 var ett väldigt bra år för branschorganisationen vågar jag lova att 2017 kommer bli ännu bättre.

Gustav Wiel-Berggren
Branschansvarig

070-654 46 52

gustav.wiel-berggren@almega.se

Friskvårds- branschens utveckling

Branschstorlek

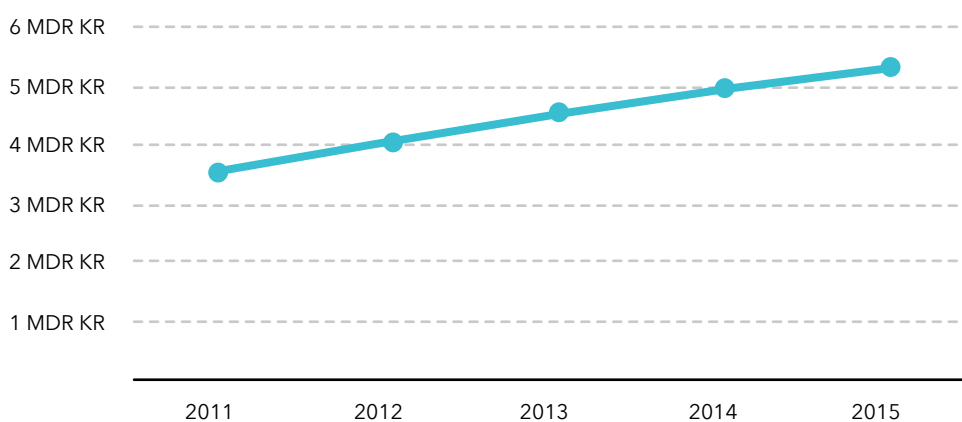
Under 2015 såg branschen, precis som tidigare år, fortsatt tillväxt. Hur stortillväxten var, eller hur mycket branschens totala omsättning uppgår till, varierar efter mätmetod. Samtidigt medför den bredd av företag, föreningar och offentliga aktörer i friskvårdsbranschen stora svårigheter att få fram en korrekt siffra. Enligt UC Affärsfaktas årliga sammanställning ökade svenska gymanläggnings omsättning med 6 procent till drygt 5,3 miljarder kronor. Tilläggas bör dock kring denna siffra att urvalet av företag inte helt stämmer överens med svensk friskvårdsbransch och att det ingår företag i urvalet vars verksamhet endast delvis, eller inte alls, innebär drift av gymanläggningar. Sist men inte minst tar denna siffra inte hänsyn till den betydande del av svenska gymanläggningar som drivs av föreningar samt de anläggningar som finns i offentlig regi genom kommunala gym och idrottshallar.

Även revisionsföretaget Deloitte gör en årlig sammanställning av friskvårdsbranschen i rapporten European Health and Fitness Market Report. Deloitte's granskning visar att svenska friskvårdsföretag omsatte 6,8 miljarder kronor 2015, en ökning med 1,8 procent från 2014. Även i Deloitte's genomlysning av branschen blir dock bristande då inte heller den tar hänsyn till andra driftsformer.

År	Rörelseintäkt (bransch)	Tillväxt
2011	3 526 063 TKR	-
2012	4 022 120 TKR	14 %
2013	4 515 763 TKR	12 %
2014	4 947 076 TKR	10 %
2015	5 267 639 TKR	6 %

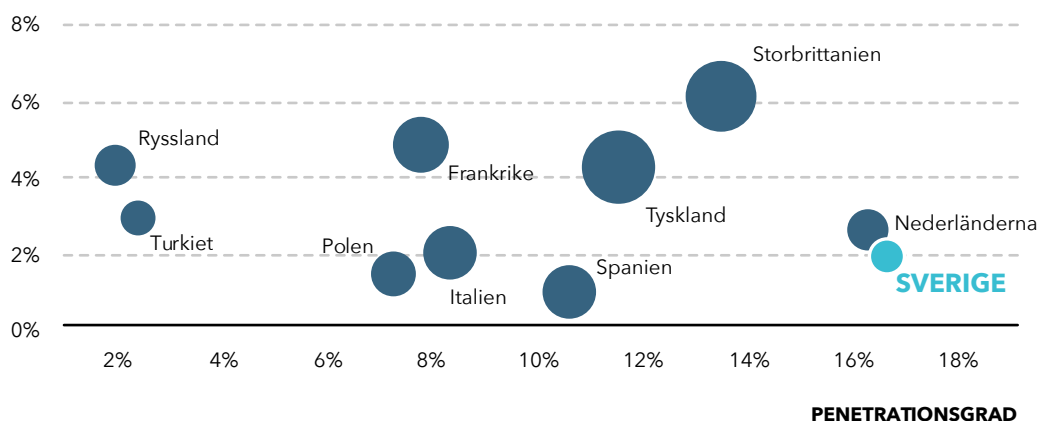
Källa: UC Affärsfakta

Summa rörelseintäkter (branschnivå)

Medlemstillväxt och penetrationsgrad i EU

MEDLEMSTILLVÄXT

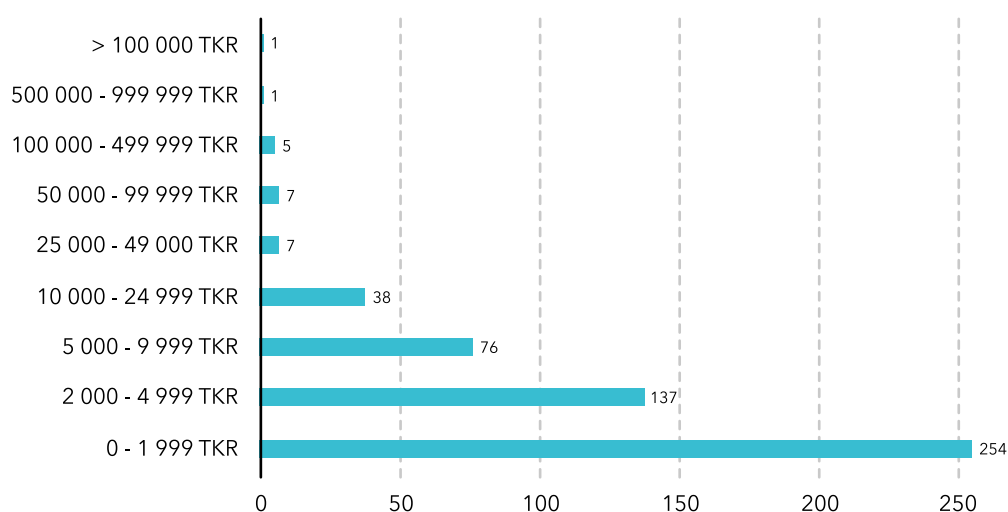

Källa: Deloitte

Bolagens storlek och nettomarginal

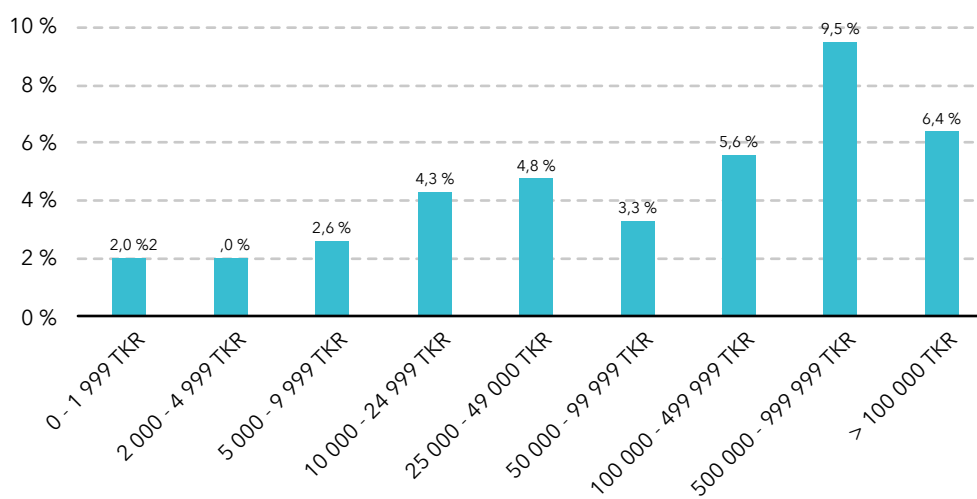
Även om branschens tio största aktörer står för drygt hälften av landets friskvårdsanläggningar utgörs den andra halvan framförallt av mindre företag. Drygt 90 procent av branschens företag har rörelseintäkter under tio miljoner kronor om året. Endast tre procent av företagen har rörelseintäkter över 25 miljoner kronor. Statistiken visar även att nettomarginalen i regel är större hos större aktörer.

Bolag efter rörelseintäkter (antal)

Källa: UC Affärsfakta

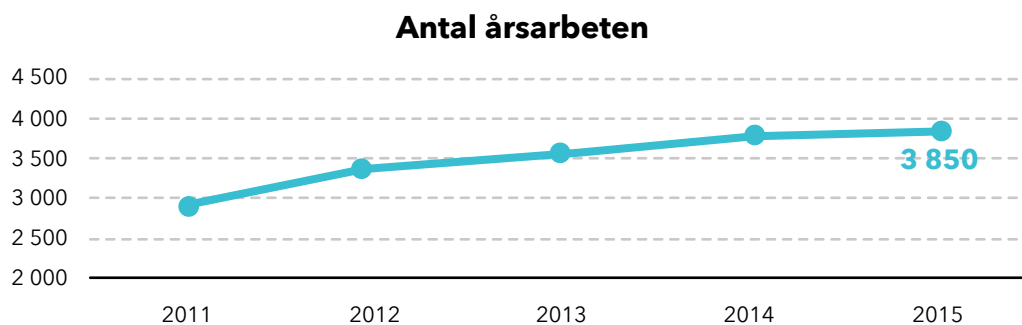
Nettomarginal efter rörelseintäkter (%)

Källa: UC Affärsfakta

Anställda

UC Affärsfakta släpper årligen statistik över antal anställda i de privata gym- och friskvårdsföretagen. Denna statistik redovisar inte antalet personer som arbetar i branschen, utan hur många årsarbeten (heltidsarbeten under ett år) branschen rymmer. För 2015 var antalet 3 850.

Källa: UC Affärsfakta

Genom att studera statistiken från de företag som tecknat kollektivavtal för Friskvård kan vi se att branschen till stora delar skiljer sig från normen när det kommer till arbetstid. Även om det finns många heltider inom friskvårdsföretag så är den sammanslagna arbetstiden per person relativt begränsad. Detta beror till stor del på yrkeskategorin *personlig tränare och instruktör* som utgör 61 procent av branschens anställda, som i genomsnitt arbetar 30 timmar per månad, motsvarande 17 procent av en heltidstjänst. Anledningen till detta är att många instruktörer har andra heltidsarbeten och endast utför enstaka pass i veckan eller månaden. På så sätt sänks snittarbetstiden för personliga tränare och instruktörer avsevärt.

Att den stora yrkesgruppen personliga tränare och instruktörer har så pass låg genomsnittlig arbetstid får även stor inverkan på branschens sysselsättningsgrad i stort. Även om heltider är vanligare för resterande yrkeskoder inom branschen hamnar den genomsnittliga arbetstiden för samtliga anställda på 30 procent. Appliceras detta på branschens 3 850 årsarbeten uppgår antalet personer inom friskvårdsföretag till drygt 13 000.

I lönestatistiken framgår även att snittåldern för anställda är 33 år och att 71 procent av medarbetarna är kvinnor.

“
**Antalet
anställda
uppgår till
drygt 13 000**

Lönestatistik

Statistiken nedan är ett utdrag från de företag som tecknat Almegas kollektivavtal för gym- och friskvårdsföretag, där företagen själva rapporterar in yrkeskod, lön och ålder för de anställda.

Personliga tränare och instruktörer

Ålder	P10*	P40	P60	P90
18-24	17 300	22 200	24 300	33 500
25-29	20 700	25 700	31 000	44 200
30-34	21 400	30 100	36 400	56 200
35-39	23 100	33 400	45 200	58 300
40-44	23 000	35 300	49 000	59 000
45-49	23 500	32 700	44 700	60 000
50-67	22 400	31 700	40 200	59 400

Samtliga anställda

Ålder	P10*	P40	P60	P90
18-24	17 700	20 200	21 700	30 500
25-29	19 500	23 300	27 400	40 000
30-34	20 400	26 300	32 100	54 300
35-39	22 600	29 800	38 800	57 400
40-44	22 700	32 000	43 500	58 800
45-49	22 500	30 600	39 200	59 000
50-67	21 100	29 100	35 000	57 500

*Percentiler visar hur många procent som tjänar mer, respektive mindre än den angivna lönen vid respektive percentil. 10 procent av löntagarna tjänar mindre än värdet vid P10, medan 90 procent tjänar mer. Källa: Almega, kollektivavtal Friskvårdsföretag. Löneläge i september 2015, heltidslön inklusive rörliga lönedelar samt lönetillägg, t.ex. OB

Marknadstrender i Europa

Enligt Deloittes branschrapport pågår just nu en konsolideringstrend på Europas friskvårdsmarknad, där de stora kedjorna växer genom att förvärva mindre företag. I Sverige är trenden densamma, tio företag äger 45,6 procent av Sveriges samtliga privata friskvårdsanläggningar (+1,7 procent från föregående år). Vidare identifierar Deloitte följande trender på den europeiska marknaden:

- Fortsatt konsolidering bland både friskvårdsföretag och leverantörer
- Lågprissegmentet växer i delar av Europa men har avstannat i andra delar
- Klubbar inom högprissegmentet investerar stort i utrustning, program och personal för differentiering mot övriga delar av marknaden
- Tillväxt inom personlig träning, gruppträning i små grupper samt mikrogym
- Ökad interaktion mellan klubb och kund under och efter träning
- Teknisk utveckling och wearables får ökad inverkan i branschen
- Ökat intresse för utomhusträning
- Fler samarbeten mellan näringsliv och friskvård i syfte att öka arbetares och tjänstemäns aktivitet

**Tio företag
äger 45%
av samtliga
anläggningar**

Bransch- arbete

Politisk påverkan

Både konditions- och styrketräning har enligt de senaste årens forskning visat sig ha betydligt större hälsoeffekter än mantidigare anat. Träning i förebyggande syfte innebär en kraftigt minskad risk för de stora folksjukdomarna. Det har även visat sig vara mer effektivt mot depression och nedstämdhet än antidepressiv medicin.

Som leverantör av just konditions- och styrketräning finns därför en enorm potential för Sveriges friskvårdsföretag att växa genom att närma sig offentlig sektor med fysisk aktivitet i sjukdomspreventivt och behandlande syfte. För detta krävs dock ett aktivt påverkansarbete, där företagen sluter upp i branschorganisationen, för att tillsammans verka för en friskvårdsbransch som ges större ansvar och utrymme att förebygga och behandla såväl fysisk som psykisk ohälsa.

Skattereduktion för träning

Nationella folkhälsoenkäten visar att hela åtta av tio stillasittande svenskar vill bli aktiva och en stor andel av dessa säger sig behöva stöd för att komma igång. Ur ett folkhälsopolitiskt perspektiv är det väldigt goda nyheter – ju fler som är aktiva desto friskare blir vi. En ökning av antalet aktiva svenskar kan kraftigt minska sjukvårdens kostnader, antalet sjukskrivningar och sjukskrivningarnas längd.

Den politiska fråga Friskvårdsföretagen drivit hårdast under det gångna året handlar därför om att införa en skattereduktion för friskvårdstjänster, så att fler stillasittande som vill ha stöd för att bli aktiva har råd att delta i gruppträning eller ta stöd av en personlig tränare.

Skattereduktionen är tänkt att utformas i enlighet med rut- och rot-avdragen, vilket innebär att kunden får dra av halva arbetskostnaden på sin totala skatt och därigenom erhåller ett halverat pris, samtidigt som leverantören får fullt betalt.

Med anledning av att det är så pass dyrt att behandla någonsom blivitsjuk blir vinsterna med en skattereduktion för träning genast väldigt stora. Det räcker att 2 av 100 personer som nyttjar avdraget blir långsiktigt aktiva för att det ska innebära ett plus för statskassan.

Sedan hösten ingår Friskvårdsföretagen även i BOT-gruppen, en samling organisationer och experter som bedriver påverkansarbete för en skattereduktion på hälsoinvesteringar.

FAR

Friskvårdsföretagen verkar även för att Fysisk aktivitet på Recept (FaR) ska klassas som en riktig medicin. I dagsläget innebär ett FaR-recept allt som oftast endast en rekommendation till aktivitet, medan ett recept på den medicin som hämtas ut på ett apotek är subventionerad och täcks av ett högkostnadsskydd.

Friskvårdsföretagen vill istället att receptbelagd träning ska ge individen rätt att träffa en personlig tränare för instruktion, schemaläggning och uppföljning av receptet. Detta ska, precis som annan medicin, både vara subventionerat och täckas av högkostnadsskydd.

**Åtta av tio
stillasittande
vill bli aktiva**

Osund konkurrens

I dagsläget finns det, förutom privata företag, även stora friskvårdsaktörer både i föreningsform och i offentlig drift. För att motverka snedvriden konkurrens arbetar Friskvårdsföretagen därför för att samtliga aktörer som verkar på friskvårdsmarknaden ska göra det på lika villkor.

Under 2016 har Friskvårdsföretagen med hjälp av jurister på tankesmedjan DNV kraftsamlat mot osund konkurrens genom att överklaga Göteborgs kommunbudgetar för 2017.

Göteborg

I Göteborgs budget för 2017 angav den politiska majoriteten att kommunen skulle bygga ett gym för 20 miljoner kronor för att stimulera fysisk aktivitet. Att bygga renodlade gym ingår inte i den kommunala kärnverksamheten, och faller utanför kommunala befogenheter enligt kommunallagen.

Friskvårdsföretagen har därför överklagat Göteborgs kommunbudget till förvaltningsrätten och yrkar på att rätten ska upphäva budgeten och kommunens gymplaner.

Auktorisation

Förutom att arbeta med politisk påverkan och osund konkurrens bedriver Friskvårdsföretagen även ett arbete för att höja branschens anseende. Det är en del i att stärka branschens legitimitet mot allmänheten och en helt avgörande del i vårt arbete för att närma oss folkhälsopolitiska satsningar. Vill friskvårdsföretag bidra till ett friskare Sverige genom skattereduktion och ett utvecklat Fysisk aktivitet på Recept måste vi genom granskning och sållning av branchens aktörer auktorisera de företag som bedriver verksamhet på ett professionellt sätt med hög fokus på kompetens hos instruktörer och personliga tränare.

Det första steget i detta arbete togs hösten 2016 när Friskvårdsföretagens styrelse beslutade att tillsätta en arbetsgrupp för att ta fram auktorisationskrav.

